

Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami dla Gminy Kotlin na lata 2021-2024

Zgodnie z wymogami art. 87 ust.1 ustawy z dnia 23 lipca 2003r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami co 4 lata opracowuje się Gminny Program Opieki nad Zabytkami, natomiast co 2 lata sporządza się sprawozdanie z jego wykonania.

Programy, o których mowa powyżej ma na celu, w szczególności:

- 1) uwzględnianie uwarunkowań ochrony zabytków, w tym krajobrazu kulturowego i dziedzictwa archeologicznego, łącznie z uwarunkowaniami ochrony przyrody i równowagi ekologicznej;
- 2) zahamowanie procesów degradacji zabytków i doprowadzenie do poprawy stanu ich zachowania;
- 3) wyeksponowanie poszczególnych zabytków oraz walorów krajobrazu kulturowego;
- 4) podejmowanie działań zwiększających atrakcyjność zabytków dla potrzeb społecznych, turystycznych i edukacyjnych oraz wspieranie inicjatyw sprzyjających wzrostowi środków finansowych na opiekę nad zabytkami;
- 5) określenie warunków współpracy z właścicielami zabytków, eliminujących sytuacje konfliktowe związane z wykorzystaniem tych zabytków;
- 6) podejmowanie przedsięwzięć umożliwiających tworzenie miejsc pracy związanych z opieką nad zabytkami.

Podstawową i najskuteczniejszą formą ochrony konserwatorskiej jest wpis do rejestru zabytków (nieruchomego, ruchomego lub archeologicznego). Na terenie Gminy Kotlin obecnie w rejestrze znajduje się 16 zabytków. Są to:

Kotlin

- 1) kościół par. pw. św. Kazimierza, 1858, nr rej.: 1505/A z 28.03.1974
Zespół dworski, nr rej.: 560/Wlkp/A z 15.05.1954:
- 2) dwór, szach, 2 poł. XVIII, 2 poł. XIX
- 3) park, 2 poł. XVIII, XIX, nr rej.: j.w.
- 4) spichrz, 1847, nr rej.: 166/239/A z 11.09.1968
- 5) piec wypałowy, kręgowy systemu Hoffmanna, z terenem cegielni, 1888, 1910-11, nr rej.: 754/Wlkp/A z 25.06.2009

Kurcew

zespół dworski, poł. XIX, nr rej.: 265/Wlkp/A z 24.05.1988 i z 2.12.2005

- 6) dwór
- 7) park

Magnuszewice

- 8) kościół par. pw. św. Barbary, drewn., poł. XVIII, nr rej.: kl.IV-73/26/54 z 6.05.1954 oraz 565/A z 22.01.1991
- 9) dzwonnica, 1816, drewn., nr rej.: 743/A z 15.09.1969

Orpiszewek

- 10) pałac, ob. dom nr 14, 1815, 4 ćw. XIX, nr rej.: 954/Wlkp/A z 9.12.1988

Sławoszew

- 11) kościół par. pw. św. Zofii, drewn., 1717, nr rej.: kl.III-885/12/61 z 27.12.1961

12) dwór, 1 poł. XIX, nr rej.: 989/A z 7.03.1970

Twardów

13) kościół par. pw. św.św. Apostołów Piotra i Pawła, 1885-96, nr rej.: 91/Wlkp/A z 26.06.2002

14) cmentarz kościelny, nr rej.: j.w.

15) ogrodzenie, mur., z bramami, 2 poł. XIX, nr rej.: j.w.

16) pałac (nr 97), 2 poł. XIX, nr rej.: 480 z 9.12.

Gminna ewidencja, wprowadzona nowelizacją ustawy o ochronie zabytków i opiece nad nimi z roku 2010, stanowi dodatkową formę ochrony prowadzoną przez wójtów gmin lub burmistrzów i prezydentów miast. Obejmuje ona zabytki nieruchome wpisane do rejestru zabytków, znajdujące się w wojewódzkiej ewidencji zabytków oraz inne zabytki nieruchome wyznaczone przez wójta (burmistrza, prezydenta) w porozumieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków. Są to zabytki znaczące dla lokalnego krajobrazu kulturowego, ale oprócz tych wybitnych, wpisanych do rejestru zabytków, także te o charakterze regionalnym, np. skromną zabudowę małomiasteczkową lub drewnianą wsi, pozostałości zespołów podworskich.

Kierunki działań zaplanowane dla efektywnej realizacji gminnego programu opieki nad zabytkami:

•Weryfikacja i aktualizacja ewidencji w porozumieniu z Wielkopolskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków.

Obecnie w ewidencji znajduje się 156 obiektów, z czego w poszczególnych miejscowościach:

Miejscowość	Ilość budynków ujętych w GEZ
Kotlin	35
Kurcew	13
Magnuszewice	23
Orpiszewek	7
Parzew	7
Sławoszew	12
Racendów	12
Twardów	19
Wilcza	10
Wola Książęca	12
Wysogotówek	4
Wyszki	2

W 2021 r. ze względu na zły stan techniczny oraz utratę wartości zabytkowych, na wniosek właściciela i za zgodą Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków budynek znajdujący się w Wilczy na działce nr 162, tj. budynek gospodarczy został wykreślony z Gminnej Ewidencji Zabytków.

Obecnie również na wniosek właściciela złożony został wniosek o wyłączenie dwóch obiektów z Wojewódzkiej, a następnie z Gminnej Ewidencji Zabytków - położonych w Twardowie, tj. według kart adresowych spichlerz i magazyn oraz obora.

- **Rewitalizacja obiektów zabytkowych**

Gmina Kotlin, jako właściciel zabytkowego Parku w Kurcewie, wpisanego do rejestru zabytków prowadzonego przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, wykonała w tym roku remont murowanych słupów bramy wjazdowej, zgodnie z pozwoleniem nr 116/2023/A/ oraz programem podejmowanych działań, który jest załącznikiem do pozwolenia i został zaopiniowany pozytywnie przez Konserwatora Zabytków.

Obecnie w Urzędzie Gminy toczy się postępowanie mające na celu wyłonienie wykonawcy, który wykona następujące prace w zabytkowym parku w Kurcewie:

1. Inwentaryzacja dendrologiczna parku w zakresie samosiewu/podrostu z jego graficznym przedstawieniem na mapie inwentaryzacyjnej oraz tabelą zawierającą informacje o podroście
2. Usunięcie wskazanych w inwentaryzacji samosiewów/podrostu.
3. Przegląd drzew pod kątem fitosanitarnym w celu kwalifikacji drzew wymagających przeprowadzenia prac pielęgnacyjnych polegających na usunięciu drzew suchych, zagrażających bezpieczeństwu, które konieczne są do usunięcia w celu poprawy bezpieczeństwa parku oraz uporządkowania terenu.
4. Przeprowadzenie prac pielęgnacyjnych zgodnie z powyższym przeglądem.

Na powyższe prace Gmina Kotlin pozyskała dofinansowanie z Rządowego Programu Odbudowy Zabytków (Polski Ład) w kwocie 98.000,00 zł (2% - wkładu własnego tj. 2.000,00 zł pozostaje po stronie Gminy Kotlin).

Kolejnym zabytkiem, który znajduje się w Gminnej Ewidencji Zabytków, a który to zostanie wyremontowany jest świetlica wiejska w Twardowie. Obecnie trwają prace nad projektem prac remontowych, który szczegółowo określi zakres prac jakie zostaną wykonane.

Na powyższe prace Gmina Kotlin pozyskała dofinansowanie z Rządowego Programu Odbudowy Zabytków (Polski Ład) w kwocie 500.000,00 zł (2% - wkładu własnego tj. 10.000 zł pozostaje po stronie Gminy Kotlin).

Wójt
/-/ Paweł Wyremblewski